

نقش مطلوبیت اجتماعی در عزت نفس دانشجویان

طیبه صنعتگر تبریزی

کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه فردوسی مشهد

مدرس دانشگاه ملی مهارت استان خراسان رضوی

p.sanatgar@gmail.com

۰۹۱۵۱۰۹۸۳۴۸

چکیده:

عزت نفس را می توان شاخص استفاده از توانائی ها دانست که نیروی انگیزشی لازم را برای انجام فعالیت ها فراهم می آورد. رغبت ها، علایق، میزان خودارزشمندی و حرمت دهی به خویشتن، نوعی همگامی با استعدادها و توان ذهنی دارد، به طوری که، فرد وقتی، ارزش و اهمیت خود را دریابد و ابراز دارد، در حقیقت استعدادش را ظاهر ساخته است. این تحقیق با هدف بررسی نقش مطلوبیت اجتماعی در عزت نفس دانشجویان و به روش توصیفی - تحلیلی انجام گرفته است. مطلوبیت اجتماعی عبارتست از تمایل افراد برای پاسخ دادن مطلوب و پرترفدار از نظر اجتماعی به جای توصیف آنچه واقعاً فکر می کنند، اعتقاد دارند و یا انجام می دهند. هرچه مطلوبیت اجتماعی در دانشجویان بالاتر باشد، عزت نفس آنان نیز بالاتر خواهد بود.

واژگان کلیدی: دانشجویان، عزت نفس، مطلوبیت اجتماعی.

۱- مقدمه :

دوره جوانی به سبب بروز مسائل خاص، با نوعی سردرگمی همراه با کاهش عزت نفس، خود کم بینی و خود پنداره منفی همراه با احساس خشم و پرخاشگری همراه است که سبب کاهش فعالیت ها می شود. بنابراین توجه به نقاط مثبت، تقویت عزت نفس و احساس خودباوری و خود ارزشمندی از مهمترین کارهایی است که بزرگان دین و علمای تعلیم و تربیت به آن توجهی خاصی دارند. عزت نفس مفهوم روانشناختی بسیار عام و در عین حال بسیار مهمی است که نقش موثری در رشد و موفقیت همه جانبه دانشجویان دارد. اما به طور کلی می توان عزت نفس را احساس ارزشمندی شخص تعریف نمود. عزت نفس معمولاً به عنوان ارزیابی شخص از ارزشمندی خویش تعریف می شود. (اژدری، ۱۳۹۱)

عزت نفس از جمله عوامل تاثیرگذار بر انگیزه تحصیلی دانشجویان می باشد و نقش مؤثری در تکامل و موفقیت فردی، تحصیلی و اجتماعی آنان ایفا می کند. عزت نفس به این معنی است که دانشجو به خود و تواناییهایش اعتماد داشته باشد و بداند که مهارت کافی برای پیشرفت درسی را دارد. یک دانشجو اگر به تواناییهای خود اعتماد نداشته باشد، انگیزه ای نیز از شرکت در فعالیت های کلاسی نداشته و لذا از قدم برداشتن در مسیر پیشرفت خودداری می کند و آن گونه که باید با استاد خود هماهنگ نخواهد بود.

از جمله عواملی که به نظر می رسد بر امید به آینده تحصیلی و عزت نفس دانشجویان موثر باشد، مطلوبیت اجتماعی است. تمایل به مورد تایید قرار گرفتن یک نیاز مشترک بین تمامی انسان ها است؛ همه افراد به طور طبیعی به آن تمایل دارند، تایید و پذیرفته شدن توسط دیگران را دوست دارند و در جهت کسب آن تلاش می کنند. مطلوبیت اجتماعی رفتاری است که می تواند بر امید به آینده و سخت رویی تاثیر بگذارد و همچنین یکی از متغیرهایی است که بر پیشرفت تحصیلی احتمالاً تاثیر می گذارد و ما می توانیم رفتارهای اجتماعی را تا حدودی در ارزش های اجتماعی ردیابی کنیم. بنابراین مطلوبیت اجتماعی همانند پیوستاری است که در یک انتهای آن افراد با سطوح بالای مطلوبیت اجتماعی که نظرات و تجربیات خود را در مصاحبه ها و پاسخگویی به سوالات تغییر می دهند و در انتهای دیگر آن، افرادی با مطلوبیت پایین که به هیچ وجه نظرات و تجربیات خود را تغییر نمی دهند، قرار دارند. پژوهشگران با بررسی تاثیر این مهارت ها بر سلامت روانی به این نتیجه رسیده اند که افراد با مطلوبیت اجتماعی بالا از سلامت روانی برخوردارند، همچنین مطلوبیت اجتماعی با پیشرفت و عملکرد تحصیلی افراد رابطه مثبت و معنی داری دارد. (حسن پور، صیاد، سالارزهی، حسن پور، ۱۴۰۲)

محمدپور و همکاران (۱۴۰۲) در بررسی رابطه مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی در عزت نفس دانشجویان نشان دادند که در نظر گرفتن و تجزیه و تحلیل درون دادهایی از قبیل متغیرهای شناختی و روحی دانشجویان، میتوان با آگاهی بیشتری اقدام به کنترل و تسلط بر اعتماد به نفس را داشت. البته علاوه بر عوامل فیزیکی، متغیرهای زیاد دیگری نیز وجود دارند که فرآیند یادگیری و پیشرفت تحصیلی را تحت تاثیر قرار میدهند که با انجام پژوهش میتوان میزان تاثیر آنها را تشخیص داد. وقتی که نظامهای آموزشی اطلاعات لازم را در چنین زمینه های اساسی در اختیار نداشته باشند، نمی توان عملکرد صحیح را در عرصه های مختلف آموزشی و پرورشی انتظار داشت.

حسن پور و همکاران (۱۴۰۲) در تحقیقی به بررسی رابطه مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی در عزت نفس دانشجویان پرداختند. پژوهش های مربوط به عزت نفس موید این اندیشه است که هر شخص دارای یک "تصور از خود" و یک "تصور آرمانی" است، که همگرایی بین دو تصویر خود، به منزله شاخص عزت نفس و یکی از ویژگیهای مهم شخصیت است که بر جوانب گوناگون زندگی از جمله پیشرفت تحصیلی تاثیر می گذارد.

مرادی همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی تعیین رابطه عزت نفس با مطلوبیت اجتماعی در دانشجویان دختر و پسر منطقه هلیلان پرداختند. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در منطقه هلیلان می باشد. با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای ۱۰۰ دانش آموز انتخاب شده اند. اطلاعات این پژوهش از طریق پرسشنامه های عزت نفس و مطلوبیت اجتماعی جمع آوری شد و به وسیله نرم افزار spss24 تجزیه و تحلیل داده ها انجام گرفته است. روش مورد استفاده برای آزمون فرضیه های پژوهش ضریب همبستگی پیرسون بوده است که فرضیه ها در سطح ۰۰۵ آزمون شده اند. یافته های تحقیق نشان میدهد که بین عزت نفس با مطلوبیت اجتماعی رابطه مثبت معنادار وجود دارد.

یافته های تحقیق سمائی (۱۳۹۵) در بررسی رابطه مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی با عزت نفس دانشجویان پسر شهرستان اقلید در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ نشان داد بین متغیر مطلوبیت اجتماعی با عزت نفس دانشجویان؛ بین متغیر مطلوبیت اجتماعی با خودکارآمدی؛ بین متغیر خودکارآمدی با عزت نفس دانشجویان همبستگی مثبت و معنادار وجود داشته است.

۲- روش شناسی :

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش مطلوبیت اجتماعی در عزت نفس دانشجویان به شیوه توصیفی و از نوع کتابخانه ای انجام شده است و با توجه به روش پژوهش، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه اسناد، مدارک و منابع مرتبط با موضوع مورد بررسی از قبیل کتب، مقالات و پایان نامه ها می باشد.

۳- بحث درباره یافته ها

عزت نفس به معنای احساس ارزشمندی فرد نسبت به خودش و اینکه چگونه خود را ارزیابی و تایید می کند می باشد، در واقع تعریف عزت نفس به صورت داشتن نگرش صادقانه فرد نسبت به خودش بیان می شود. تفاوت عزت نفس و اعتماد به نفس در این است که در واقع، عزت نفس در برگیرنده اعتماد به نفس است چرا که اعتماد به نفس یعنی باور توانمندی ها و پیوند با نیروی درونی خویش، اما برای داشتن عزت نفس، علاوه بر این مورد، علاقه داشتن به خود واقعی و ارزشمند دانستن آن نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

۳- ۱. علائم و نشانه های پایین بودن عزت نفس پایین

عزت نفس پایین می تواند بر افکار، احساسات و الگوهای رفتاری افراد اثر بگذارد. این علائم می تواند گاهی آشکارتر و گاهی ضعیف تر باشد. علائم رایج عزت نفس پایین شامل موارد زیر هستند: (مسعودی فر، ۱۴۰۰)

۳- ۱- ۱. اعتماد به نفس پایین

افرادی که اعتماد به نفس پایینی دارند، عزت نفس پایینی دارند و برعکس. اعتماد به خود و توانایی های خود به فرد این امکان را می دهد که بداند برای مدیریت موقعیت های مختلف می تواند به خود متکی باشد. عزت نفس پایین می تواند در کاهش اعتماد به نفس نقش

داشته باشد. اعتماد به نفس پایین نیز می‌تواند باعث ایجاد یا بدتر شدن عزت نفس پایین می‌شود. پیدا کردن راه‌هایی برای به دست آوردن اعتماد به نفس و افزایش توانایی‌های خود می‌تواند مفید باشد.

۳-۲-۲. از دست دادن کنترل

بیشتر افرادی که عزت نفس پایینی دارند احساس می‌کنند که کنترل چندانی بر زندگی خود و آنچه برای آنها اتفاق می‌افتد ندارند. این مسئله به این دلیل است که آنها فکر می‌کنند توانایی کمی برای تغییر خود یا شرایط زندگی دارند. علاوه بر این تحقیقات نشان داده‌اند در شرایطی که واقعاً افراد کنترل کمی بر اتفاقات دارند، داشتن عزت نفس بالاتر می‌تواند به کاهش برخی از آثار منفی نداشتن کنترل کمک کند که در نهایت برای سلامت روان مفید است.

۳-۲-۳. مقایسه اجتماعی منفی

مقایسه اجتماعی گاهی اوقات می‌تواند عملکرد مثبتی داشته باشد و احساس فرد نسبت به خودش را تقویت کند. با این حال، مقایسه خود با دیگران نیز می‌تواند در آسیب رساندن به عزت نفس نقش داشته باشد. افراد با عزت نفس پایین ممکن است بیشتر خود را با افرادی که فکر می‌کنند بهتر از خودشان هستند مقایسه کنند. این نوع از مقایسه اجتماعی همیشه بد نیست. گاهی اوقات این مقایسه‌ها می‌تواند منبع اطلاعات و الهام بخشی برای بهبود خود باشد. با این وجود، هنگامی که افراد احساس ناامیدی می‌کنند، می‌تواند منجر به کاهش عزت نفس شود.

۳-۲-۴. مشکل در بیان درخواست‌ها

وقتی شخصی اعتماد به نفس پایینی دارد، ممکن است برای درخواست آنچه نیاز دارد دچار مشکل شود. از آنجاکه عزت نفس این افراد پایین است، ممکن است احساس کنند که شایسته کمک دیگران نیستند. آنها همچنین ممکن است از نیاز به کمک و حمایت دیگران احساس خجالت یا بی‌کفایتی کنند. از آنجاکه این افراد خواسته‌های خود را در اولویت قرار نمی‌دهند، در زمان نیاز، به تلاش برای اثبات خود می‌پردازند.

۳-۲-۵. نگرانی و شک به خود

حتی پس از تصمیم‌گیری‌ها، افرادی که عزت نفس پایین دارند اغلب نگران این هستند که انتخاب اشتباهی کرده‌اند. آنها به نظرات خود شک دارند و اغلب ممکن است به جای پایبندی به انتخاب‌های خود، به خاطر نظرات دیگران از آن چشم‌پوشی کنند.

۳-۲-۶. عدم پذیرش بازخوردهای مثبت

عزت نفس پایین به طور مستقیم با ناتوانی در پذیرش یا استفاده از تعریف و تمجیدهای اطرافیان مرتبط است. در این حالت تعریفاتی که دیگران می‌کنند با باورهای فرد از خود همخوانی ندارد و حتی ممکن است آن را از گستاخی و پررویی اطرافیان بدانند.

۳-۲-۷. منفی‌نگری نسبت به خود

یکی دیگر از علائم عزت نفس پایین این است که افراد به جای نقاط قوت و ویژگی‌های مثبت، روی معایب خود تمرکز می‌کنند. این افراد همیشه چیزهای منفی برای گفتن در مورد خود دارند، خود را سرزنش می‌کنند و همیشه از خود ایراد می‌گیرند.

۳-۲-۸. ترس از شکست

از آنجایی که این افراد به توانایی‌های خود شک دارند، ممکن است با ترس از شکست و عدم موفقیت روبرو شوند. یعنی از چالش‌های جدید اجتناب می‌کنند و بدون اینکه واقعاً برای رسیدن به چیزی تلاش کنند تسلیم می‌شوند.

۳-۲-۹. تلاش برای جلب رضایت دیگران

خوشایند مردم بودن نیز از علائم رایج عزت نفس پایین است. افرادی که احساس خوبی نسبت به خود ندارند برای به دست آوردن اعتبار ممکن است فراتر از آنچه باید عمل کنند تا مطمئن شوند دیگران راحت و خوشحال هستند. نادیده گرفتن نیازهای خود، بله گفتن به کارهایی که میلی به انجام آن ندارند و داشتن احساس گناه در مورد نه گفتن به دیگران از جمله رفتارهایی است که این افراد از خود نشان می‌دهند.

مطلوبیت اجتماعی و عزت نفس

مطلوبیت اجتماعی متغیری است که تمایل افراد برای پاسخ دادن مطلوب و پرترفدار از نظر اجتماعی به جای توصیف آنچه واقعاً فکر می‌کنند، اعتقاد دارند و یا انجام می‌دهند را نشان می‌دهد. مطلوبیت اجتماعی، مجموعه‌ای آرمانی است درباره آنچه درست یا نادرست، شایسته یا ناشایست، مطلوب یا نامطلوب و خوب یا بد می‌باشد و برای هر جامعه‌ای مورد نیاز، محترم، مقدس، خواستنی و مطلوب تلقی می‌شود. مطلوبیت اجتماعی عبارت است از: مدل‌های کلی رفتار، احکام جمعی و هنجارهای کارکردی که مورد پذیرش عمومی و خواست جامعه قرار گرفته‌اند. به بیانی دیگر، مجموعه روابط اجتماعی، جوهره جامعه را تشکیل می‌دهد و مطلوبیتهای اجتماعی، چند و چون این روابط را از جنبه ظاهری و محتوایی شکل و جهت می‌دهند. این روابط فارغ از اینکه افراد یا گروه‌هایی هستند که می‌توانند به صورت مثبت (به شکل همکاری و دوستی) و منفی (به شکل تقابل، کشمکش و مبارزه) یا به صورت خنثی (پذیرش، انطباق و هم‌سازی) بروز کنند. در هر صورت، این روابط به عنوان فرایندهایی مورد توجه قرار می‌گیرند که از یک فرد به فرد دیگر دارای قلمرو و دامنه متفاوتی است. با این وجود، افراد از الگوهای نسبتاً واحدی پیروی می‌کنند؛ چرا که قواعد و مطلوبیتهای اجتماعی که به عنوان احکام جمعی مورد پذیرش جامعه و یا گروه قرار گرفته‌اند مبنای عمل، رفتار و قضاوت درباره رفتارها، وقایع و پیامدهای اجتماعی هستند. (بهادری خسروشاهی، و برقی، ۱۳۹۸)

تلاش افراد با مطلوبیت اجتماعی مناسب همواره در جهت سازگاری با قواعد و هنجارهای اجتماعی و ایمن ماندن از طرد اجتماعی است . از ویژگی های این افراد می توان به اتکا به نفس در روابط بین فردی ، توانمندی ابراز وجود ، احترام به خود ، داشتن روابط بین فردی رضایت بخش و دارا بودن سلامت روان اشاره کرد . مطلوبیت اجتماعی می تواند قسمتی از شخصیت یک فرد بوده و به دو بخش قابل تقسیم است :

۱ . انکار ویژگی ها و رفتار نامطلوب

۲ . تایید رفتارها و ویژگی های خوب

مطلوبیت اجتماعی بر این اصل استوار است که تمام تلاش افراد بر این است تا تصویر مثبت و قابل قبولی از خود نمایش دهند و مهارت ها و توانمندی های اجتماعی خود را افزایش داده تا مانع از عدم تایید اجتماعی شوند . (لطفی سعیدآباد ، بشرپور ، رفیعی راد ، ۱۴۰۱) برخی از اهمیت های مطلوبیت اجتماعی عبارتند از :

الف. انسجام اجتماعی: مطلوبیت اجتماعی می تواند به ایجاد و حفظ انسجام اجتماعی کمک کند. وجود احترام و تقدیر در جامعه باعث افزایش همبستگی و همدلی بین افراد می شود و جامعه را به سمت تعامل و همکاری سازمان یافته هدایت می کند.

ب. توسعه فردی و اجتماعی: مطلوبیت اجتماعی می تواند در توسعه فردی و اجتماعی افراد نقش مهمی ایفا کند. افرادی که در جامعه مورد تحسین و تقدیر قرار میگیرند، بهترین توانمندی ها و مهارت های خود را برای رشد و توسعه ارائه می دهند

ج. افزایش همکاری و تعامل: وجود مطلوبیت اجتماعی منجر به افزایش همکاری و تعامل بین افراد میشود. زمانی که افراد احساس می کنند که تلاش ها و مشارکت هایشان در جامعه تحسین شده و ارزشمند است، احتمال اینکه در فعالیت های جمعی و گروهی شرکت کنند و به اهداف مشترک دست یابند، بیشتر می شود

د. افزایش رضایتمندی اجتماعی: مطلوبیت اجتماعی باعث افزایش رضایتمندی افراد از وضعیت اجتماعی خود می شود. وقتی افراد احساس می کنند که توانسته اند نیازها و انتظارات جامعه را برآورده کنند و در جامعه مورد تقدیر قرار گرفته اند، رضایت و خشنودی بیشتری را تجربه می کنند.

ه . تحقق توازن اجتماعی: مطلوبیت اجتماعی به حفظ توازن و عدالت اجتماعی کمک می کند. وقتی که افراد با توجه به تلاش و ارزش خود مورد تشویق و تقدیر قرار می گیرند، توازن بین حقوق و وظایف اجتماعی تقویت می شود و احساس عدالت در جامعه بالا میرود

و. **ایجاد جامعه سالم:** مطلوبیت اجتماعی به ایجاد جامعه سالم و پویا کمک میکند. وقتی افراد در جامعه به عنوان شهروندان مسئول و تعهد دار تحسین شوند، رفتارهای مثبت و سازنده‌ای را ارائه می دهند و به ایجاد فضایی سالم و پایدار در جامعه کمک می کنند

مطلوبیت اجتماعی به عنوان یکی از مفاهیم کلیدی در علوم اجتماعی، به تحلیل و بررسی نیازها، ارزش ها و انتظاراتی اشاره دارد که جامعه از افراد خود دارد. این مفهوم بر اساس میزان تأثیر و تأثر افراد در جوامع مختلف مورد بررسی قرار می گیرد. مطلوبیت اجتماعی بر طبق میزان نیازها و انتظارات جامعه، احترام و تقدیر از افراد مختلف را مشخص می کند . مطالعه ابعاد عزت نفس بدون توجه به مطلوبیت اجتماعی چندان منطقی به نظر نمیرسد . مهارتهای مطلوبیت اجتماعی موجب افزایش عزت نفس در دانشجویان میشود.

۴- نتیجه گیری

عزت نفس را میتوان به عنوان رابطه میان خود واقعی و خود ایده آل شخص در نظر گرفت. به میزانی که خود «واقعی» در دستیابی به معیارهای خود «ایده آل» شکست می خورد، فرد احترام به خود ضعیفی را تجربه میکند. در ادبیات روانشناختی مطالب مفصلی درباره عزت نفس وجود دارد و تا امروز تحقیقات و مطالعات زیادی درباره عزت نفس و ارتباط آن با متغیرهای متعدد دیگر مانند مطلوبیت اجتماعی انجام گرفته است که بیشتر تحقیقات این مطلب مهم و اساسی را تأیید میکنند که عزت نفس بالا از عوامل مثبت و مؤثر در بهداشت روانی و عزت نفس پایین از عوامل مستعدکننده ناراحتیهای روانی می باشد. خلاقیت و عزت نفس و مؤلفه های دیگری مانند خودکارآمدی را از جمله عوامل تأثیر گذار بر ذهن و اندیشه دانشجویان می دانند و معتقد هستند که خلاقیت یا آفرینندگی فرآیند ذهنی کشف ایده ها و مفاهیم، یا آمیزش ایده ها و مفاهیم موجود است که توسط فرآیند بینش خودآگاه یا ناخودآگاه تحریک میشود و این نوع ابتکار و نوآوری باعث میشود که بر روی عزت نفس افراد تأثیر بگذارد . مطلوبیت اجتماعی به عنوان یک مفهوم کلیدی در جامعه، اهمیت بسیاری دارد. این مفهوم نه تنها به ارتقاء روابط اجتماعی و افزایش همبستگی بین افراد کمک می کند، بلکه در توسعه فردی و اجتماعی، افزایش همکاری و تعامل، افزایش رضایتمندی اجتماعی، تحقق توازن اجتماعی و ایجاد جامعه سالم نیز نقش مهمی دارد. بنابراین، توجه به مطلوبیت اجتماعی و ترویج آن در جوامع، بهبود کیفیت زندگی و پیشرفت جامعه را به همراه می آورد. بنابراین، توجه به مطلوبیت اجتماعی و ترویج آن در جوامع، بهبود کیفیت زندگی و پیشرفت جامعه را به همراه دارد. برای ایجاد یک جامعه سالم و پویا، لازم است که همه اعضای جامعه به عنوان شهروندان مسئول و تعهددار، به تحقق مطلوبیت اجتماعی در همه جوانب زندگی خود پیشتاز باشند.

منابع

- ازدري، محمد . (۱۳۹۱) . بررسی رابطه عزت نفس و سلامت روانی با بهزیستی روانشناختی والدین کودکان عادی و کودکان مرزی
- بهادری خسروشاهی، جعفر، و برقی، عیسی. (۱۳۹۸) . نقش مطلوبیت اجتماعی و پذیرش در پیش بینی خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان. آموزش محیط زیست و توسعه پایدار، ۸(۱)، ۱۳۳-۱۴۴.
- حسن پور، افسانه و صیاد، مجتبی و سالارزهی، سلیم و حسن پور، امیرحسین . (۱۴۰۲) . بررسی رابطه مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی در عزت نفس دانشجویان، فصلنامه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی، دوره: ۹، شماره: ۴

سمایی، مسعود. (۱۳۹۵). بررسی رابطه مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی با عزت نفس دانشجویان پسر دوره اول متوسطه شهرستان اقلید در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت - دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

لطفی سعیدآباد شیدا، بشرپور سجاد، رفیعی راد زهره. (۱۴۰۱). نقش میانجی مطلوبیت اجتماعی در ارتباط بین ویژگی های شخصیتی و نگرش های ناکارآمد با رفتارهای پرخطرانه نوجوانان. رویش روان شناسی. ۱۱ (۴): ۷۵-۸۸

محمدپور، سالار و فتوحی، محمدرضا و اصغرپور، بابک و انفرادی، فرید. (۱۴۰۲). رابطه مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی در عزت نفس دانشجویان، سیزدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی، تهران

مرادی، علی رضا و طهماسبی، زهرا و بادزهر، حسین و کاکي، روح اله. (۱۳۹۷). تعیین رابطه عزت نفس با مطلوبیت اجتماعی در دانشجویان دختر و پسر منطقه هلیلان، پنجمین کنفرانس بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، قزوین